

Hogyan folyik az adógabona beszoigáltatása?

A szeged—csongrádi kerületre kivetett gabona nagyrésze már befolyt. — A rekvirálásról szóló híresztelés nem igaz. Amelyik gazda kívánja, új pénzben kapja meg a vételárat.

SZEGED, szeptember 4.
(Saját tudósítónktól.)

Julius végén kormányrendelet jelent meg, amelynek értelmében a termés egyrészt kötelesek a termelők makszimális áron az állam rendelkezésére bocsátani. A búzát 500, a rozsot pedig 400 koronás irányáron veszi át az adógabona gyűjtésével megbízott kirendeltség. Ez a hivatal Szegeden a Bohn-féle internátus második emeletén nyert elhelyezést. Munkatársunk fölkereste a kirendeltség vezetőségét, ahol a következő érdekes felvilágosítással szolgáltak az adógabona gyűjtése körül szerzett tapasztalatokról és általában ennek a fontos állami akciónak a lefolyásáról:

— A szeged-csongrádi kerületre kivetett adógabona beszoigáltatása — mondhatni — a legnagyobb rendben folyik. Az egyes községek pontosan igyekeznek eleget tenni a rájuk rótt kötelezettségeknek. A kimutatás szerint az egyes községek a következőképpen szolgáltatták be már eddig az adógabonát: *Tápe* község, amelyre 2 vagon buza volt kivelve, az egész mennyiséget beszoigáltatta. *Kiskundorozsma*, amelynek kvótáját a minisztérium 19 vagonról 3 és fél vagonra szállította le, szintén eleget tett kötelezettségének. *Algyő* is beszoigáltatta 2 vagon adógabonáját. *Sővényháza*n, amelyre 80 vagon van kivelve, nem folyik a beszoigáltatás olyan mérvben, mint kellene, de ennek a rossz terméseredmény az oka. A *Kistelekről* esedékes 18 vagon beszoigáltatása most van folyamatban. *Sándorfalva* az 1 vagon adógabonát már beadta. *Csongrádról*, a rá kirótt 61 vagon búzából 26 vagon folyt be eddig. A *Tömörkényre* kivetett 6 vagon beszoigáltatása most folyik. *Szeged*, amelynek 184 vagonot kell beadnia, múlt hó 28-ig 23 vagonot szolgáltatott be a kirendeltségnek. *Csanytelek* 16 vagon adógabonájának beszoigáltatása most folyik.

— Rekvirálásokról terjesztett hírek valótlanok. Eddig egyetlen eset sem fordult elő, midőn az adógabonát karhatalommal kellett volna behajtani. Ha azonban valaki szembe merne helyezkedni a kormány rendelkezésével, természetes, hogy ily úton is kényszeríthetjük a renitenskedőket a rendelet betartására. Ez azonban oly fegyver a kezünkben, amelyet üdigg még nem kellett alkalmaznunk és valószínűleg ezután sem lesz rá szükség.

— Mióta elterjedtek a pénzbecserelésről szóló hírek, nagyon megcsappant az adógabona beszoigáltatása. Ennek oka az, hogy a termelők nem akarják a most forgalomban lévő bankjegyekért adni a gabonát, mert félnek a levonástól.

Ki akar olcsó cipőt?

Saját készítésű box és sevrő félcipők 600 és 650 korona, férfi magas cipő 900 korona.
HORVÁTH cipész
Valéria-tér 10. 88 Bokor-palota.

Bár ezek a hírek — már mint a levonásra vonatkozók — teljesen alaptalanok, gondoskodtunk arról, hogy a termelőket még ebben az irányban is megnyugtassuk. Intézkedtünk ugyanis, hogy akik most adják be az adógabonát, a vételárat, ha úgy kívánják, már az új pénzben kapják meg.

— A kormány az adógabona gyűjtésével kettős célt akart elérni. Elsősorban a lakosság gabonaművelő való ellátását biztosítani, a fölösleges gabona eksportálásával pedig valutánk árfolyamát javítani. Sajnos,

a rendelet csak július végén jelent meg és mivel a rendelet kibocsátásának híre előre kiszivárgott, a spekulánsok a termés nagyobb részét a rendelet megjelenésekor már elláncolták, kicsempészték a külföldre, főleg Ausztriába. A még meglévő készlet ugyan bőségesen elég a lakosság ellátására, de kivételre semmit sem fordíthatunk. Így tehát az adógabonagyűjtési akció a legfontosabb célt: valutánk árfolyamának javítását, nem érte el, mint ezt már a pénzügyminiszter be is jelentette a nagy nyilvánosságnak.

Az egész város tiltakozik a 250 százalékos pótdadó ellen.

— Vélemények és javaslatok. —

SZEGED, szeptember 4.
(Saját tudósítónktól.)

Városszerte kínos feltűnést keltett a főszámvévőnek az a lehetetlen javaslata, hogy a jövő évi városi költségvetésben mutatkozó nyolc és félmilliós deficit fedezetére 250 százalékos pótdadót vessen ki a város az adóval amugy is agyonterhelt polgárokra. Maga a városi tanács is, Somogyi polgármesterrel az élén, eltiltőleg nyilatkozott erről a javaslatról és az egész városban az a vélemény alakult ki, hogy olyan jövedelmi források teremtése vagy fokozása útján kell fedezetet találni erre a horribilis költségvetési hiányra, amelyek nem bénítják meg teljesen az adó fizetők teherviselési képességét és nem raknak egyforma terhet tehetősre és tehetetlenre egyaránt. Ott van például a város földbérletek megfelelő és a mai viszonyokkal arányos béremelése, amiből, egy feltétlenül illetékes szakférfi nyilatkozata szerint, egymagában közel huszmillió jövedelemtöbbletetre tehetne szert a város és nem kellene a 250 százalékos pótdadó igazságtalan és szégyenletes megoldásához fordulnia.

Hogy e tekintetben elősegítsük a megoldási mód kialakulását, itt adunk néhány, arra hivatott közéleti férfiakról származó és életrevaló észméket megpendítő véleményt:

Dr. Becsey Károly

Szeged volt országgyűlési képviselője, a következőket mondta munkatársunknak:

— Nagyon meglepett a 250 százalékos pótdadó javaslata, valamint a 8 milliós deficit is. Azt hiszem, hogy különösen a földbérletek jövedelmét kellene a kellő mértékben felemelni s ehhez még a többi jövedelmi forrást is kellőképpen ki kellene használni, erre az esetre a nagy deficit és a 250 százalékos pótdadó is kiküszöbölhető lesz.

— A pótdadó felemelése ellen a leghatározottabban állást kell foglalnunk, mert az adóemelés egyes adóalanyokat megsemmisítene, de egyébként is teljesen megbénítaná közzgazdasági életünket. A város hatóságának különben is gondoskodnia kell arról, hogy a kiadások lehetőleg mérsékeltesse és új jövedelmi források is nyíljanak.

Dr. Szekerke Lajos

volt városi tanácsnok, akinek működéséhez a város több új jövedelmi forrásának megteremtése fűződik, kerestük fel azután. Eleinte határozottan tiltakozott az ellen, hogy éppen tőle kérjünk erre vonatkozó véleményt és elmondotta, hogy az új tervezet s az adatokat még nem ismeri, így érdemileg nem is tud hozzászólni. Az azután más kérdés, hogy vehet-e igénybe a város más bevételi forrásokat, mint a pótdadót, s hogy ez által elérhető lenne-e az, hogy kisebb pótdadó váljék szükségessé.

— Véleményem szerint volnának ilyen bevételi források, — mondotta — például a *telekértékdó*. Ilyen lenne az is, hogy a város kieszközölje a kormánytól, hogy a szesz és bor után, a jelenleginél jóval magasabb városi adópótlékot szedhessen. A bortermelési adót törvényhozási úton magasabbra kellene felemeltetni s az így befolyó jövedelemtöbbletből a város is részesedhetne. A közevetvámot oly módon kellene átdolgoztatni, hogy a behozott luxuscikkek lényegesen magasabb vámtétel alá essenek. Tudtommal folyamatban van ugyan a földhasznbérék felemeltetése, de pénz ebből még nem folyt be.

— Ezek volnának többek között azok a jövedelmi források, melyek útján a város elérhetné azt, hogy a 250 százalékos pótdadót elkerülhesse, ami a valóságban óriási terhet jelentene az adófizetőkre, mert az állam az egyenes adóknak a felemelését már amugy is tervbevette, amit hamarosan meg is fog valószínűsíteni.

Dr. Pillich Kálmán

ügyvéd, a törvényhatósági bizottság volt tagját kerestük fel végül, aki több mint 50 év óta foglalkozik köztügyeinkkel és ragyogó memóriája, páratlan éleslátása révén minden felmerülő kérdésnél döntő sulyal esik a latba a véleménye. Feltett kérdéseinkre így válaszolt:

— Városunk közzköltségvetését meglehetősen helyességgel és előrelátással készítette el főszámvévőnk és előre jelezte már, hogy közzégi pótdadónkat 250 százalékra kell emelni. Aki a rekonstrukció előtti háztartásunkkal és az ehhez fűződött költségvetéssel, majd az újjáépítés utáni költségvetésünkkel foglalkozott, nagyon jól ismeri ezt a roppant bevételi és kiadási különbözetet, mely

az árvíz előtti és utáni időszak közt mutatkozott. Igaz, hogy 1910 óta, amidőn *Lázár György* polgármestere alatt megindult városunk fejlődése, építkezések, szegényügy, kórházügy rendezése, újabb intézmények létesítése folytán a városi szükségletek erősen növekedtek és megkétszereződtek. Ma azonban, midőn az 1921. évi városi szükséglet iránti előirányzatot beterjesztették, abban olyan tételeket találunk, amelyek minden, városunk helyzetét jól ismerő ember előtt jövő háztartásunk veszedelmeit előre sejtik.

— A legutóbbi tanácsülés alkalmával felmerült vita tárgya újabb aggályokat fűz véleményünkhöz s lehetetlen nem hangoztatni, hogy a jövő évre készítendő költségvetéssel egyidejűleg okvetlenül bekövetkezendő tisztújítást s a városi vezetőség ebből következő reformálását komolyan kell venni. Ma minden sérelem és nehézség nélkül kimondhatja, aki közéletünk strukturájával ismerős, hogy nagy bajokat kell leküzdenie új hatóságunknak, mert előre veti árnyékát városunk jövő súlyos helyzete, melynek végeredményét előre megjósolni nem lehet.

— Sajnos, ma hatóságunknak úgy szólván minden egyes tagja a közéletmezéssel van elfoglalva, ott szaporítjuk a munkaerőt roppant fizetésekkel és javadalmazással. S mégis ennek mi az eredménye? A legszükségesebb élelmiszerek árait megfizetni nemcsak a közlakosság, hanem a hivatalnoki karnak is lehetetlen. Aki ismeri közéletmezésünk bajait, tudja jól, hogy a lakosság zöme a legszükségesebb háztartási, ruházati cikkektől is megfosztja magát, hogy pótolja a: kenyérrelvalót. Az értéktárgyak vagy idegen kézbe, vagy zálogházba kerülnek. Az építkezési szükségletek beszerzése szintén lehetetlen. A zsinóly ára ezrenként 1500 korona, darabonként 1 korona 50 fillér. A téglá darabja 2 korona. A tüzelőanyag ára szintén horribilis. Ha ehhez hozzászámítjuk a városi pótdadó ily mérvű felemelését, továbbá az összlakosság kezében kintlevő pénzek beváltása körüli esetleges differenciákat, a különféle új adónemek kirovásának eshetőségét, melyek egyformán terhelnek napszámostól kezdve tőkepénzesig mindenkit, lehetetlen kitérni a jövőben rejlő veszély árnyéka elől.

— Jelenlegi, vagy talán jövő hatóságunknak, mert lehet, hogy már új tisztikar fogja véglegesíteni a városi költségvetést, lehetetlen kitérnie ezen okvetlenül bekövetkezendő helyzet elől. Tehát nagyon téved úgy a számvévőség, mint a városi tanács, midőn a múlt évi költségvetés alapján akarja megállapítani, mennyi legyen a mostani városi pótdadó, mert például az 1921. évi állami adót nem lehet figyelembe venni, hiszem a illetékes pénzügyi hatóságok még időst is pótlólag derűre-borura vetik ki a 2—3 év előtti adókat.

— Tény, hogy már magában a 250 százalékos pótdadó is erősebb terhe lesz a lakoságnak, mint amennyit elbir. Sok szó fűződik majd ennek a kérdésnek a megoldásához, azért, mielőtt ennek a részletezésébe belefognék, véleményem elmondását a legközelebbi alkalomra tartom fenn.

Óráját és ékszereit szakszerűen javítja a jóhírnevű Iritz József műorás és ékszerész Dugonics-tér 11. sz. (A műorvostól órák 10 óráig volt előrendelhető munkahelyén.)
Ajánlja pontosan leszabályozott óráit és modern ékszerraktárát. is Törött aranyat a legmagasabb árban vesz.